

ΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2007-2013

● **Αναπτυξιακή Στρατηγική**

Το ΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας αποτελεί τμήμα του **Επιχειρησιακού Προγράμματος Μακεδονίας – Θράκης** που αφορά τις διοικητικές περιφέρειες της **Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, Κεντρικής Μακεδονίας** και **Δυτικής Μακεδονίας**, και το οποίο **εγκρίθηκε στις 26 Οκτωβρίου 2007** [Ε(2007)5337].

Η ενιαία αναπτυξιακή προσέγγιση του βορειοελλαδικού χώρου ανταποκρίνεται στην ανάγκη ύπαρξης ελάχιστης κρίσιμης μάζας σε επίπεδο εδαφικού, πληθυσμιακού, παραγωγικού, διοικητικού και τεχνολογικού δυναμικού προκειμένου να υλοποιηθεί μια βιώσιμη στρατηγική περιφερειακής ανταγωνιστικότητας με ευοίωνες προοπτικές.

Οι προοπτικές της **Κεντρικής Μακεδονίας** στο ανταγωνιστικό ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον προσδιορίζονται με βάση τις δυνατότητες του παραγωγικού της συστήματος για προσαρμογή και αναδιάρθρωση. Κεντρικό στοιχείο, τόσο για την αντιμετώπιση των προκλήσεων όσο και για την εκμετάλλευση ευκαιριών στο πλαίσιο της οικονομίας της γνώσης, είναι η ανάπτυξη μιας περιφερειακής στρατηγικής για την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα. Παράλληλα, η γεωγραφία της περιοχής διαμορφώνει ένα εξαιρετικά ευνοϊκό υπόβαθρο για την ανάπτυξη της Κεντρικής Μακεδονίας και της Θεσσαλονίκης και τη διαμόρφωσή της σε μητροπολιτικό βαλκανικό κέντρο, αλλά και πόλο διακρατικής συνεργασίας και ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης στην ευρύτερη περιοχή της Ν.Α. Ευρώπης.

Στη βάση των προηγούμενων, το αναπτυξιακό **όραμα** για την Κεντρική Μακεδονία οριοθετείται ως **«Περιφέρεια της καινοτομίας και της ισόρροπης, αειφόρου ανάπτυξης, με κομβικό ρόλο στην Ν.Α. Ευρώπη»**.

Σημαντικές προϋποθέσεις για την επίτευξη του στόχου είναι η ενίσχυση της εξωστρεφούς επιχειρηματικής δραστηριότητας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων σε κλάδους του δευτερογενή και τριτογενή τομέα, την **παροχή υπηρεσιών στήριξης προς τις επιχειρήσεις**, την **ενδυνάμωση του περιφερειακού ιστού ερευνητικών, επιχειρηματικών και καινοτομικών δομών** (Ζώνη Καινοτομίας Ανατολικής Θεσσαλονίκης, Πόλος Καινοτομίας Κεντρικής Μακεδονίας, σύστημα Θερμοκοιτίδων, spin-off εταιρειών, clusters τεχνολογικών εταιρειών) την προώθηση της χρήσης ΤΠΕ και της παροχής ψηφιακών υπηρεσιών σε επιχειρήσεις της Περιφέρειας αλλά και της προώθησης της τοπικής επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ. Η **ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων μεταφορών**, η ολοκλήρωση της ένταξης στα διευρωπαϊκά δίκτυα, της αύξησης των διασυννοριακών διευκολύνσεων και της ανάπτυξης των συνδυασμένων μεταφορών, η βελτίωση των μεταφορικών υποδομών εντός της μητροπολιτικής περιοχής της Θεσσαλονίκης θα συμβάλουν στην ενίσχυση του ρόλου της Περιφέρειας στη ΝΑ Ευρώπη και ιδιαίτερα τα Βαλκάνια. Τέλος, σημαντική θέση στη στρατηγική κατέχουν δράσεις προστασίας και ανάδειξης του φυσικού – δομημένου

περιβάλλοντος, ολοκληρωμένης διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών και σημαντικών φυσικών οικοσυστημάτων, ορθολογικής διαχείρισης υποδομών περιβάλλοντος, καθώς και παρεμβάσεις για την **διασφάλιση της χωρικής ισορροπίας** μεταξύ περιοχών με διαφορετικά χαρακτηριστικά προβληματικότητας και δυναμισμού αποτελεί σημαντική διάσταση της βιώσιμης ανάπτυξης, που λαμβάνεται υπόψη στον προγραμματισμό.

Οι **γενικοί στόχοι** της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για την περίοδο 2007-2013 είναι οι εξής:

1. Ενίσχυση του αναπτυξιακού ρόλου και προοπτικών της Θεσσαλονίκης.

Στο εγγύς μέλλον η Θεσσαλονίκη αναμένεται να αναλάβει πολλούς νέους εξειδικευμένους ρόλους (επικοινωνιακό κέντρο, κέντρο παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών, κέντρο ανάπτυξης και διάχυσης τεχνολογίας κλπ.), ώστε να αποτελέσει καθοριστικό παράγοντα ανάπτυξης στην περιοχή μέσα από την ανάπτυξη των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών και των δικτύων μεταφορών, των ερευνητικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, των δραστηριοτήτων παραγωγής και μεταφοράς τεχνογνωσίας, και τη συγκέντρωση δραστηριοτήτων έντασης γνώσης.

2. Ένταξη και αξιοποίηση της δυναμικής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας στην ευρύτερη περιοχή της ΝΑ Ευρώπης.

Ο ρόλος της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας στη ΝΑ Ευρώπη και ιδιαίτερα στα Βαλκάνια αναμένεται να ενισχυθεί μέσω ευκαιριών που σχετίζονται με τη δημιουργία δικτύων και θεσμών συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα.

3. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του παραγωγικού ιστού της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Πρόκληση για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι η ανάπτυξη ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος μέσα από μια στρατηγική για την ΕΤΑ, την καινοτομία, τον μετασχηματισμό της μεταποίησης σε ένταση γνώσης και κεφαλαίου, την ανάπτυξη καινοτομικών προϊόντων και υπηρεσιών και την προώθηση ποιοτικού και ανταγωνιστικού τουρισμού.

4. Διασφάλιση της συνοχής στο εσωτερικό της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Ο γενικός στόχος αναφέρεται σε παρεμβάσεις για την τοπική ανάπτυξη, τη βελτίωση της προσπελασιμότητας και την ολοκληρωμένη ενίσχυση του αγροτικού χώρου.

5. Προστασία του περιβάλλοντος με ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στην αναπτυξιακή διαδικασία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Ζητούμενο για την αειφόρο ανάπτυξη της Περιφέρειας είναι η εναρμόνιση των αναπτυξιακών προτύπων της με τη συνετή διαχείριση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, η αναβάθμιση του δομημένου και του φυσικού περιβάλλοντος καθώς και η πρόληψη των φυσικών και τεχνολογικών κινδύνων.

● **Άξονες Προτεραιότητας για την Κεντρική Μακεδονία**

ΑΠ1: ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΠΚΜ

Στόχος του περιφερειακού σχεδιασμού είναι η συγκρότηση ενός ισόρροπου και πολυκεντρικού δικτύου αστικών κέντρων, συνδεδεμένου λειτουργικώς με τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών (TEN). Σημαντικές προϋποθέσεις για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι η ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων μεταφορών, ιδιαίτερας των συνδυασμένων, και η βελτίωση της προσπελασιμότητας της Περιφέρειας από το εθνικό δίκτυο μεταφορών.

Η δυνατότητα για ασφαλή, έγκαιρη και ανταγωνιστική σε κόστος μεταφορά αποτελεί σημαντικότερη συνιστώσα της προσπελασιμότητας της Περιφέρειας, που με τη σειρά της επηρεάζει τη βιώσιμη ανάπτυξή της. Η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός των φυσικών υποδομών του συστήματος μεταφορών αναμένεται να δημιουργήσει ευνοϊκές συνθήκες για την ανταγωνιστικότητα του τοπικού παραγωγικού συστήματος και τη διασφάλιση πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων μέσω της ένταξης στη λειτουργία των διευρωπαϊκών / διεθνών δικτύων που διαπερνούν την Περιφέρεια.

Οι **ενδεικτικές κατηγορίες πράξεων** του Άξονα Προτεραιότητας είναι οι εξής:

- Ολοκλήρωση των διευρωπαϊκών δικτύων της Περιφέρειας, συνδέσεις με το εθνικό και περιφερειακό οδικό δίκτυο.
- Σιδηροδρομικός άξονας ΠΑΘΕ-Π.
- Δράσεις ενίσχυσης του λιμενικού δικτύου της Περιφέρειας.
- Δράσεις μέτρων ασφάλειας σε όλο το δίκτυο μεταφορών της Περιφέρειας, που αφορούν στη βελτίωση τμημάτων του οδικού δικτύου καθώς και στην ανάπτυξη και χρήση - εγκατάσταση τεχνολογικών μέσων και εφαρμογών που προάγουν την οδική ασφάλεια.

ΑΠ2: ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΠΚΜ

Οι Ευρωπαϊκές Περιφέρειες οδεύουν προς ένα νέο μοντέλο περιφερειακής ανάπτυξης στο οποίο η περιφερειακή ανταγωνιστικότητα προκύπτει αφενός από τις δυνατότητες του παραγωγικού τους συστήματος για προσαρμογή και αναδιάρθρωση και αφετέρου από την τεχνολογική καινοτομία και τη μετατροπή επιστημονικών και τεχνολογικών γνώσεων σε προϊόντα καθημερινής ζωής.

Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται η ενίσχυση της εξωστρεφούς επιχειρηματικής δραστηριότητας που ασκείται στην Κεντρική Μακεδονία και της ενσωμάτωσης φιλικών προς το περιβάλλον μορφών ενέργειας, η ανάπτυξη στρατηγικής για την έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη (ΕΤΑ) και την καινοτομία καθώς και η διάχυση και η μεγιστοποίηση των ωφελειών από τη χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) τόσο στις επιχειρήσεις – με σκοπό τη βελτίωση της παραγωγικότητας της Περιφέρειας – όσο και στους πολίτες – με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Οι **ενδεικτικές κατηγορίες πράξεων** του Άξονα Προτεραιότητας είναι οι εξής:

- Επιχειρηματικότητα
- Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη (ΕΤΑ) – Καινοτομία
- Ενέργεια
- Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

ΑΠ3: ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΗΝ ΠΚΜ

Η στρατηγική της βιώσιμης ανάπτυξης αποτελεί τη μόνη κοινωνικά παραδεκτή στρατηγική επιλογή για τον σχεδιασμό της πολιτικής στο προσεχές μέλλον. Η τριμερής σύστασή της (περιβάλλον - κοινωνία - οικονομία), μας υποχρεώνει στην ανάπτυξη μίας πολυθεματικής παρέμβασης, που θα ανταποκρίνεται στις παραπάνω δεσμεύσεις. Παράλληλα, η διασφάλιση χωρικής ισορροπίας μεταξύ ομάδων περιοχών με διαφορετικά χαρακτηριστικά προβληματικότητας και δυναμισμού αποτελεί σημαντική διάσταση της βιώσιμης ανάπτυξης, που πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη κατά τον προγραμματισμό.

Οι **ενδεικτικές κατηγορίες πράξεων** του Άξονα Προτεραιότητας είναι οι εξής:

- Περιβάλλον
- Υγεία και Κοινωνική Αλληλεγγύη
- Εκπαίδευση
- Τουρισμός
- Πολιτισμός
- Βιώσιμη αστική ανάπτυξη
- Ορεινές / Μειονεκτικές περιοχές
- Αγροτικές περιοχές

ΑΠ4: ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΚΜ

Η Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής εμπεριέχει το σύνολο των ενεργειών και δραστηριοτήτων που αφορούν στην υλοποίηση των παρεμβάσεων, την παροχή οδηγιών και υποστήριξης προς τους εμπλεκόμενους φορείς (δημόσιους, ιδιωτικούς), την υποστήριξη και υποβοήθηση όλων των διοικητικών δομών και μηχανισμών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα.

Οι **ενδεικτικές κατηγορίες πράξεων** του Άξονα Προτεραιότητας είναι οι εξής:

- Εφαρμογή – Διαχείριση – Παρακολούθηση – Έλεγχος του προγράμματος
- Αξιολόγηση Προγράμματος
- Δημοσιοποίηση – Πληροφόρηση του Προγράμματος

Χρηματοδοτικά στοιχεία για την Κεντρική Μακεδονία

Η συγχρηματοδοτούμενη από το **ΕΤΠΑ** Δημόσια Δαπάνη του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Κεντρική Μακεδονία ανέρχεται σε **2.138 Meuro**, η οποία αντιστοιχεί σε Κοινοτική Συμμετοχή 1.774 Meuro και Εθνική Συμμετοχή 364 Meuro. Επίσης, προβλέπεται πρόσθετη χρηματοδότηση (από ΠΔΕ) ύψους **669 Meuro** για την κάλυψη των προσδοκώμενων εσόδων των έργων καθώς και του προϋπολογισμού των έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Επίσης, προβλέπεται χρηματοδότηση ύψους 993 Meuro από το **ΕΚΤ** και 970 Meuro από το **ΕΓΤΠΕ**. Έτσι, η συνολική προβλεπόμενη χρηματοδότηση για την Κεντρική Μακεδονία ανέρχεται σε **4,8 δις Ευρώ**.

Χρηματοδοτικά στοιχεία ανά Άξονα Προτεραιότητας για την Κεντρική Μακεδονία

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗ ΕΤΠΑ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕ-ΤΟΧΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΓΧΡΗ-ΜΑΤΟΔΟ-ΤΗΣΗΣ	ΑΛΛΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ			ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
	1	2	3=1+2	4=1/3	5α*	5β**	Σύνολο 5α+5β	6=3+5α
ΑΞΟΝΑΣ 1	340.290.000	69.710.000	410.000.000	83%	37.000.000	0	37.000.000	447.000.000
ΑΞΟΝΑΣ 2	517.917.000	96.723.000	614.640.000	84%	0	230.000.000	230.000.000	614.640.000
ΑΞΟΝΑΣ 3	895.039.000	183.961.000	1.079.000.000	83%	632.000.000	15.000.000	647.000.000	1.711.000.000
ΑΞΟΝΑΣ 4	20.754.000	13.606.000	34.360.000	60%	0	0	0	34.360.000
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	1.774.000.000	364.000.000	2.138.000.000	83%	669.000.000	245.000.000	914.000.000	2.807.000.000

* Άλλοι εθνικοί πόροι, προβλεπόμενα έσοδα, μη επιλέξιμες δαπάνες κ.α.

** Ιδιωτική συμμετοχή

Χρηματοδοτικά στοιχεία ανά κατηγορία παρέμβασης για την Κεντρική Μακεδονία

		ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑ- ΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΑΛΛΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	
		(1)	(2)	(3)=(2)+(1)	(4)=(1)/(3)	5a*	5b**
Έρευνα και τεχνολογική Ανάπτυξη (R&D), καινοτομία και επιχειρηματικότητα.		226.667.000	42.337.000	269.004.000	84%	0	124.000.000
1	Δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης σε Κέντρα ερευνών.	8.300.000	1.550.000	9.850.000	84,3%	0	0
2	Υποδομή έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (συμπεριλαμβανοντας υλικό εξοπλισμό, τεχνολογική εγκατάσταση και δίκτυα υπολογιστών υψηλής ταχύτητας που συνδέουν κέντρα ερευνών) και κέντρα αναγνωρισμένου κύρους σε εξειδικευμένη τεχνολογία.	12.450.000	2.325.000	14.775.000	84,3%	0	0
3	Μεταφορά τεχνογνωσίας και βελτιώσεις στα δίκτυα συνεργασίας που συνδέουν μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις με πανεπιστήμια, εγκαταστάσεις ανωτέρας/ ανωτάτης εκπαίδευσης όλων των ειδών, περιφερειακές αρχές, ερευνητικά κέντρα και επιστημονικούς και τεχνολογικούς πόλους (επιστημονικά και τεχνολογικά πάρκα, πόλοι τεχνολογίας κ.λ.π.)	41.500.000	7.750.000	49.250.000	84,3%	0	25.000.000
4	Συνδρομή στην έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη ειδικά σε ΜΜΕ (συμπεριλαμβανοντας πρόσβαση σε υπηρεσίες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης στα ερευνητικά κέντρα)	15.770.000	2.945.000	18.715.000	84,3%	0	10.000.000
5	Προηγμένες υποστηρικτικές υπηρεσίες για επιχειρήσεις και ομάδες επιχειρήσεων	26.145.000	4.883.000	31.028.000	84,3%	0	15.000.000
6	Ενίσχυση στις ΜΜΕ για την προώθηση σχεδίων βιώσιμης παραγωγής (εισαγωγή αποτελεσματικών συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, υιοθέτηση και χρήση τεχνολογιών για την καταπολέμηση της ρύπανσης, ενσωμάτωση μη ρυπογόνων τεχνολογιών στις επιχειρήσεις)	2.075.000	387.000	2.462.000	84,3%	0	1.000.000
7	Επενδύσεις σε επιχειρήσεις που συνδέονται άμεσα με έρευνα και καινοτομία (καινοτόμες τεχνολογίες, ίδρυση νέων επιχειρήσεων από πανεπιστήμια, υπάρχοντα κέντρα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και επιχειρήσεις κ.λ.π.)	45.810.000	8.562.000	54.372.000	84,3%	0	28.000.000
8	Άλλες επενδύσεις σε επιχειρήσεις	9.877.000	1.845.000	11.722.000	84,3%	0	6.000.000
9	Άλλα μέτρα για την προώθηση έρευνας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας	64.740.000	12.090.000	76.830.000	84,3%	0	39.000.000
Κοινωνία της πληροφορίας		224.850.000	41.986.000	266.836.000	84%	0	68.000.000
10	Υποδομή τηλεπικοινωνιών (συμπεριλαμβανομένων των ευρυζωνικών δικτύων)	30.710.000	5.735.000	36.445.000	84,3%	0	18.000.000
11	Τεχνολογίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών (πρόσβαση, ασφάλεια, δυνατότητα λειτουργικής εναλλαγής συστημάτων, πρόληψη κινδύνου, έρευνα, καινοτομία, ηλεκτρονικό περιεχόμενο κ.λ.π.)	10.380.000	1.932.000	12.312.000	84,3%	0	5.000.000
12	Τεχνολογίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών (TEN-ICT)	8.720.000	1.623.000	10.343.000	84,3%	0	5.000.000

		ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑ- ΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΑΛΛΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	
		(1)	(2)	(3)=(2)+(1)	(4)=(1)/(3)	5a*	5b**
13	Υπηρεσίες και εφαρμογές για τον πολίτη (ηλεκτρονική υγεία, ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονική εκμάθηση, ηλεκτρονική ενσωμάτωση, κ.λ.π.)	108.640.000	20.296.000	128.936.000	84,3%	0	0
14	Υπηρεσίες και εφαρμογές για ΜΜΕ (ηλεκτρονικό εμπόριο, εκπαίδευση και κατάρτιση, δικτύωση κ.λ.π.)	29.050.000	5.425.000	34.475.000	84,3%	0	18.000.000
15	Άλλα μέτρα για την πρόσβαση των ΜΜΕ σε τεχνολογίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών και στην αποτελεσματική χρήση τους.	37.350.000	6.975.000	44.325.000	84,3%	0	22.000.000
Μεταφορές		340.290.000	69.710.000	410.000.000	83%	37.000.000	0
16	Σιδηρόδρομοι	8.300.000	1.700.000	10.000.000	83,0%	0	0
17	Σιδηρόδρομοι (TEN-T)	33.200.000	6.800.000	40.000.000	83,0%	0	0
18	Κινητός σιδηροδρομικός εξοπλισμός	0	0	0	0,0%	0	0
19	Κινητός σιδηροδρομικός εξοπλισμός (TEN-T)	0	0	0	0,0%	0	0
20	Αυτοκινητόδρομοι	161.020.000	32.980.000	194.000.000	83,0%	37.000.000	0
21	Αυτοκινητόδρομοι (TEN-T)	52.290.000	10.710.000	63.000.000	83,0%	0	0
22	Εθνικές οδοί	0	0	0	0,0%	0	0
23	Περιφερειακές/τοπικές οδοί	79.680.000	16.320.000	96.000.000	83,0%	0	0
24	Ποδηλατόδρομοι	0	0	0	0,0%	0	0
25	Αστικές μεταφορές	0	0	0	0,0%	0	0
26	Πολύτροπες μεταφορές	0	0	0	0,0%	0	0
27	Πολύτροπες μεταφορές (TEN-T)	0	0	0	0,0%	0	0
28	Έξυπνα Μεταφορικά συστήματα.	0	0	0	0,0%	0	0
29	Αερολιμένες	0	0	0	0,0%	0	0
30	Λιμένες	5.800.000	1.200.000	7.000.000	82,9%	0	0
31	Επίγειες θαλάσσιες οδοί (περιφερειακές και τοπικές)	0	0	0	0,0%	0	0
32	Επίγειες θαλάσσιες οδοί (TEN-T)	0	0	0	0,0%	0	0
Ενέργεια		66.400.000	12.400.000	78.800.000	84%	0	38.000.000
33	Ηλεκτρισμός	3.320.000	620.000	3.940.000	84,3%	0	2.000.000
34	Ηλεκτρισμός (TEN-E)	0	0	0	0,0%	0	0
35	Φυσικό αέριο	22.410.000	4.185.000	26.595.000	84,3%	0	13.000.000
36	Φυσικό αέριο (TEN-E)	4.980.000	930.000	5.910.000	84,3%	0	3.000.000
37	Πετρελαϊκά προϊόντα	0	0	0	0,0%	0	0
38	Πετρελαϊκά προϊόντα (TEN-E)	0	0	0	0,0%	0	0
39	Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: άνεμος	4.150.000	775.000	4.925.000	84,3%	0	2.000.000
40	Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: ηλιακή	3.320.000	620.000	3.940.000	84,3%	0	2.000.000
41	Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: βιομάζα	4.150.000	775.000	4.925.000	84,3%	0	2.000.000
42	Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: υδροηλεκτρική, γεωθερμική και άλλες	18.260.000	3.410.000	21.670.000	84,3%	0	11.000.000
43	Ενεργειακή αποδοτικότητα, αναγέννηση, διαχείριση ενέργειας	5.810.000	1.085.000	6.895.000	84,3%	0	3.000.000
Περιβαλλοντική προστασία και πρόληψη κινδύνων		425.674.000	87.826.000	513.500.000	83%	632.000.000	0
44	Διαχείριση οικιακών και βιομηχανικών αποβλήτων	65.869.000	14.131.000	80.000.000	82,3%	0	0
45	Διαχείριση και διανομή ύδατος (πόσιμο νερό)	43.160.000	8.840.000	52.000.000	83,0%	0	0
46	Επεξεργασία υδάτων (λύματα)	0	0	0	0,0%	0	0
47	Ποιότητα αέρα	3.320.000	680.000	4.000.000	83,0%	0	0
48	Ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος ρύπανσης	1.660.000	340.000	2.000.000	83,0%	0	0
49	Προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές και μείωση των επιπτώσεων.	415.000	85.000	500.000	83,0%	0	0
50	Αποκατάσταση βιομηχανικών χώρων και μολυσμένης γης.	2.490.000	510.000	3.000.000	83,0%	0	0

		ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑ- ΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΑΛΛΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	
		(1)	(2)	(3)=(2)+(1)	(4)=(1)/(3)	5a*	5b**
51	Προώθηση βιοποικιλότητας και φυσικής προστασίας (συμπεριλαμβάνοντας τις περιοχές Natura 2000)	16.600.000	3.400.000	20.000.000	83,0%	0	0
52	Προώθηση καθαρών αστικών μεταφορών	268.090.000	54.910.000	323.000.000	83,0%	632.000.000	0
53	Πρόληψη κινδύνων (συμπεριλαμβάνοντας την επεξεργασία και εφαρμογή σχεδίων και μέτρων για την πρόληψη και διαχείριση φυσικών και τεχνολογικών κινδύνων)	12.450.000	2.550.000	15.000.000	83,0%	0	0
54	Άλλα μέτρα για την διατήρηση της κατάστασης περιβάλλοντος και την πρόληψη κινδύνων.	11.620.000	2.380.000	14.000.000	83,0%	0	0
Τουρισμός		9.130.000	1.870.000	11.000.000	83%	0	0
55	Προώθηση Τόπων Φυσικού Κάλλους	830.000	170.000	1.000.000	83,0%	0	0
56	Προστασία και ανάπτυξη φυσικής κληρονομιάς.	0	0	0	0,0%	0	0
57	Συνδρομή στην βελτίωση τουριστικών υπηρεσιών	8.300.000	1.700.000	10.000.000	83,0%	0	0
Πολιτισμός		159.775.000	32.725.000	192.500.000	83%	0	0
58	Προστασία και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.	111.635.000	22.865.000	134.500.000	83,0%	0	0
59	Ανάπτυξη πολιτιστικών υποδομών	39.840.000	8.160.000	48.000.000	83,0%	0	0
60	Συνδρομή στην βελτίωση πολιτιστικών υπηρεσιών.	8.300.000	1.700.000	10.000.000	83,0%	0	0
Αστική και αγροτική αναγέννηση		88.810.000	18.190.000	107.000.000	83%	0	15.000.000
61	Ολοκληρωμένα σχέδια για την αστική και αγροτική αναγέννηση.	88.810.000	18.190.000	107.000.000	83,0%	0	15.000.000
Προωθώντας την προσαρμοστικότητα εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών.		0	0	0	0%	0	0
62	Ανάπτυξη στρατηγικών και συστημάτων δια βίου εκμάθησης στις επιχειρήσεις, εκπαίδευση και παροχή υπηρεσιών στους απασχολούμενους και τους προϊστάμενους, για την επιτάχυνση της προσαρμοστικότητας τους στις αλλαγές. Προώθηση επιχειρηματικότητας και καινοτομίας.						
63	Σχεδιασμός και προώθηση καινοτόμων και περισσότερο παραγωγικών τρόπων οργάνωσης της εργασίας.						
64	Ανάπτυξη ειδικών υπηρεσιών για την απασχόληση, την εκπαίδευση και την παροχή υποστήριξης, σε συνάφεια με την αναδιάρθρωση παραγωγικών τομέων και επιχειρήσεων και την ανάπτυξη συστημάτων αντιμετώπισης των οικονομικών αλλαγών και των μελλοντικών απαιτήσεων σχετικά με θέσεις εργασίας και δεξιότητες.						
Βελτιώνοντας την πρόσβαση στην απασχόληση και την διατήρηση των θέσεων εργασίας.		16.600.000	3.400.000	20.000.000	83%	0	0
65	Εκσυγχρονισμός και ενδυνάμωση των θεσμών της αγοράς εργασίας						
66	Εφαρμογή ενεργητικών και προληπτικών μέτρων στην αγορά εργασίας.						
67	Μέτρα ενθάρρυνσης της ενεργού γήρανσης και παράτασης εργασιακής ζωής.						
68	Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης και της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων.						

		ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑ- ΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΑΛΛΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	
		(1)	(2)	(3)=(2)+(1)	(4)=(1)/(3)	5a*	5b**
69	Μέτρα για την βελτίωση της προσβασιμότητας στην εργασία και την ενδυνάμωση της βιώσιμης εργασιακής συμμετοχής και εξέλιξης της γυναίκας, ώστε να μειωθούν οι διακρίσεις φύλου στην αγορά εργασίας, και να εναρμονισθεί η εργασιακή με την ιδιωτική ζωή, όπως οι διευκολύνσεις παροχής υπηρεσιών φροντίδας παιδιών και φροντίδας εξαρτημένων προσώπων.	16.600.000	3.400.000	20.000.000	83,0%	0	0
70	Ειδικές δράσεις για την αύξηση του μεριδίου συμμετοχής των μεταναστών στην απασχόληση και διαμέσου αυτών, την ενίσχυση της κοινωνικής ενσωμάτωσής τους						
Βελτιώνοντας την κοινωνική ενσωμάτωση των μειονεκτούντων προσώπων.							
71	Παρεμβάσεις για την ενσωμάτωση και την είσοδο στην απασχόληση των μειονεκτούντων ατόμων, ώστε να αντιμετωπιστούν οι διακρίσεις που αντιμετωπίζουν στην εργασιακή συμμετοχή και εξέλιξη και να προωθηθεί η αποδοχή της διαφορετικότητας τους στον χώρο εργασίας.						
Βελτιώνοντας το ανθρώπινο κεφάλαιο.							
72	Σχεδιασμός, εισαγωγή και εφαρμογή μεταρρυθμίσεων στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης προκειμένου να αυξηθεί η απασχολησιμότητα, να βελτιωθεί η συνάφεια της υποχρεωτικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης/ κατάρτισης προς την αγορά εργασίας, και να προσαρμοστούν οι δεξιότητες του εκπαιδευμένου προσωπικού σε μία καινοτόμο αντίληψη και σε μια οικονομία βασισμένη στην κοινωνία της γνώσης.						
73	Μέτρα για την αύξηση της δια βίου συμμετοχής στην εκπαίδευση και την κατάρτιση συμπεριλαμβάνοντας δράσεις για μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης από το σχολείο, του διαχωρισμού στα γνωστικά αντικείμενα με διακρίσεις φύλου, και για διεύρυνση της πρόσβασης στα αντικείμενα και στην ποιότητα της υποχρεωτικής/ επαγγελματικής και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης						
74	Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στο πεδίο έρευνας και καινοτομίας, ιδιαίτερα μέσω μεταπτυχιακών σπουδών και εκπαίδευσης ερευνητών και μέσω δικτύωσης των δραστηριοτήτων ανάμεσα στα πανεπιστήμια, τα ερευνητικά κέντρα και τις επιχειρήσεις.						
Επένδυση σε κοινωνικές υποδομές.		195.050.000	39.950.000	235.000.000	83%	0	0
75	Υποδομές εκπαίδευσης.	119.520.000	24.480.000	144.000.000	83,0%	0	0
76	Υποδομές Υγείας	49.800.000	10.200.000	60.000.000	83,0%	0	0
77	Υποδομές φροντίδας παιδιών	0	0	0	0,0%	0	0
78	Υποδομές στέγασης	0	0	0	0,0%	0	0
79	Άλλες κοινωνικές υποδομές.	25.730.000	5.270.000	31.000.000	83,0%	0	0
Κινητοποίηση μεταρρυθμίσεων στα πεδία απασχόλησης και ενσωμάτωσης							

		ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑ- ΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΑΛΛΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	
		(1)	(2)	(3)=(2)+(1)	(4)=(1)/(3)	5a*	5b**
80	Πρωώθηση της ανάληψης δράσης για συνεργασίες, συνάψεις συμφωνιών και πρωτοβουλίες μέσω της δικτύωσης εθνικών, περιφερειακών και τοπικών παραγόντων						
Ενδυναμώνοντας την θεσμική ικανότητα σε εθνικό περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.		1.494.000	980.000	2.474.000	60%	0	0
81	Μηχανισμοί για την βελτίωση των καλών πρακτικών και του προγραμματικού σχεδιασμού, παρακολούθηση και αξιολόγηση σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, δημιουργία ετοιμότητας στην εφαρμογή πολιτικών και προγραμμάτων	1.494.000	980.000	2.474.000	60,4%	0	0
Μείωση του πρόσθετου κόστους που αποτελεί εμπόδιο στην ανάπτυξη των εξόχως απομακρυσμένων περιφερειών						0	0
82	Εξισορρόπηση του πρόσθετου κόστους λόγω ελλείμματος προσβασιμότητας και χωρικού κατακερματισμού						
83	Ειδικές δράσεις για την εξισορρόπηση πρόσθετου κόστους που οφείλεται σε παράγοντες σχετιζόμενους με το μέγεθος της αγοράς						
84	Ενίσχυση για την εξισορρόπηση πρόσθετου κόστους που οφείλεται σε κλιματικές συνθήκες.						
Τεχνική Βοήθεια		19.260.000	12.626.000	31.886.000	60%	0	0
85	Προετοιμασία, εφαρμογή παρακολούθηση και επιθεώρηση	10.960.000	7.182.000	18.142.000	60,4%	0	0
86	Αξιολόγηση και Μελέτες, πληροφορίες και επικοινωνία	8.300.000	5.444.000	13.744.000	60,4%	0	0
ΣΥΝΟΛΟ		1.774.000.000	364.000.000	2.138.000.000	83%	669.000.000	245.000.000

* Άλλοι εθνικοί πόροι, προβλεπόμενα έσοδα, μη επιλέξιμες δαπάνες κ.α.

** Ιδιωτική συμμετοχή

Κατηγορίες παρέμβασης που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής της Λισσαβόνας